

GLADHEIDSBESTRIJDING

DIT STUK IS NOG NIET GETOETST DOOR DE INSPECTIE SZW EN DIENT ALS NASLAGWERK

Tijdens het uitvoeren van gladheidsbestrijding met bedrijfsauto's, trekkers en andere zelfrijdende voertuigen kunnen zich verschillende gevaren voordoen, zoals gladde wegen, zachte bermen, obstakels, zoals varkensruggen en verkeersdrempels, slecht zicht, lage bruggen en viaducten, onverwachte reacties van verkeer, enz. Bovendien kan het voorkomen dat gladheid onverwacht optreedt, waardoor medewerkers het werk beginnen, terwijl men onvoldoende (nacht)rust heeft gehad.

Wat is de gewenste situatie?

- Gladheidsbestrijding wordt veilig en door opgeleide medewerkers uitgevoerd.

Maatregelen

- Overleg met de wegbeheerder over de gevaren van een nieuw traject
- Maak afspraken over de te nemen maatregelen en zorg dat men zich daaraan houdt
- Zet medewerkers in die voldoende rust hebben gehad.
- Zorg dat de medewerkers een specifieke instructie gladheidsbestrijding hebben gehad.

Checklist

DAGELIJKSE PRAKTIJK

- Voer werkzaamheden uit waarvoor je geïnstrueerd bent.
- Start het werk als je lichamelijk en mentaal uitgerust bent.
- Drink geen alcohol als je mogelijk moet gaan rijden.
- Controleer verlichting, ruitenwissers, vloeistofniveaus, kachel, banden e.d.
- Maak ruiten, spiegels, verlichting en ook het trapje goed schoon.
- Ken de hoogte van de trekker, machine of vrachtwagen in verband met tunnels en bruggen.
- Pas je rijsnelheid aan aan de omstandigheden.
- Wees extra voorzichtig bij voetgangers en fietsers en passeer ze op ruime afstand.
- Voorkom irritatie van weggebruikers zo veel mogelijk.
- Houd rekening met afwijkend en soms agressief gedrag van weggebruikers.
- Zorg dat je altijd een mobiele telefoon bij je hebt als je alleen werkt.
- Gebruik de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Stop het werk als je merkt dat je handen of voeten door de kou gevoelloos zijn geworden.
- Zet het materieel schoon terug.
- Zorg dat je weet bij wie je incidenten en storingen moet melden.

TOELICHTING OP DE MAATREGELEN

ORGANISATIE EN VOORBEREIDING

- Inventariseer vooraf de specifieke gevaren van de werkzaamheden bij de verschillende vormen van gladheid. Betrek daarbij de wegbeheerder / andere betrokken partijen.
- Zorg dat vooraf het traject bekend is bij degene die de route moeten rijden. Als het een nieuw traject is, rijdt de route met daglicht (zonder te strooien), zodat men niet voor verrassingen (bijv. te laag viaduct, te smalle weg, hellingen) komt te staan tijdens een gladheidsbestrijding.
- Voorkom het rijden op een gladde weg, start tijdig en strooi preventief. Houd rekening met de lengte van de strooiroute.
- Zorg dat er medewerkers beschikbaar zijn die voldoende rust hebben gehad. Maak afspraken over werk- en rusttijden.
- Houd rekening met de afstand en (mogelijk gladde) route die de medewerkers naar de werkplek moeten afleggen.
- Informeer medewerkers tijdig als er mogelijk 's avonds of 's nachts gestrooid moet worden, zodat zij geen alcohol gebruiken.

- Bespreek de werkwijze bij het optreden van storingen, strooien van kruispunten en andere bijzondere omstandigheden.
- Zorg voor communicatiemiddelen (mobiele telefoon).
- Houd rekening met aanrijtijden en mogelijke files door gladheid voor het tijdig wisselen van strooi ploegen.
- Inventariseer welke schadelijke of irriterende eigenschappen de strooimiddelen hebben en neem maatregelen.

GEREEDSCHAP, MACHINES EN APPARATEN

- Zorg voor goed onderhouden materieel, voorzien van geschikte cabineverwarming.
- Zet materieel in dat geschikt zijn voor het specifieke werk (gewicht, breedte, snelheid, hoeveelheid sneeuw, enz.).
- Denk ook aan het gebruik van anti-slipbanden of winterbanden op de bedrijfsauto die ingezet wordt. Bij veel sneeuw kunnen sneeuwkettingen een oplossing bieden.
- Zorg voor veilig en ergonomisch koppelingen als machines of hulpstukken kort voor aanvang gekoppeld moeten worden.
- Stel de spiegels goed af en maak ze schoon.
- Werk met schone ramen zonder scheuren, sterren of strepen.
- Zorg dat de verlichting is aangepast op de werkzaamheden.
- Zorg dat gevaarlijke delen, zoals aandrijfassen en strooischijven zijn afgeschermd.
- Maak zo nodig gebruik van een camera met monitor als het zicht naar achter beperkt is.
- Na afloop van het werk:
 - Maak het materieel schoon en smeer het door.
 - Controleer op schade, slijtage, scheuren in lassen of ontbrekende onderdelen.
 - Informeer de verantwoordelijke over de defecten.
 - Repareer defecten zo spoedig mogelijk.

OPLEIDING EN INSTRUCTIE

- Zorg dat betrokkenen aantoonbaar over voldoende kennis en kunde beschikken over de verschillende vormen van gladheid (sneeuw, ijs, aan- of opvriezende vocht, e.d.) en de bestrijding daarvan.
- Laat gladheidsbestrijders een speciale opleiding volgen (bijvoorbeeld een winterdiensttraining).
- Geef een specifieke instructie over het werken met het materieel en de te rijden strooiroute.

- Bereid betrokkenen voor op mogelijk agressief gedrag van weggebruikers.
- Maak overdag een proefrit bij een nieuwe route.
- Bespreek de gevaren van het handmatig laden en het handmatig strooien van objecten, zoals trappen en smalle voetpaden.
- Zorg dat de gladheidsbestrijder op de hoogte is van de schadelijke eigenschappen van de strooimiddelen.
- Het deelnemen aan voorlichting en instructie is voor de medewerkers verplicht.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

- Stel beschermingsmiddelen en signaalkleding voor winterse omstandigheden beschikbaar.
- Gebruik bij zeer lage temperaturen thermokleding en thermoschoeisel.
- Instrueer betrokkenen over het gebruik en onderhoud van de beschermingsmiddelen.

WAT U OOK NOG MOET WETEN:

- Door sneeuw, regen en ijzel kunnen bermen veel zachter zijn dan normaal. Daardoor kan de machine gemakkelijk vast raken of in het water terecht komen.
- Na of tijdens een strenge vorst periode kan het water nog niet in de grond zakken en zal de berm bijzonder glad zijn.
- Tijdens het preventief strooien kan het voorkomen dat de temperatuur sneller daalt dan verwacht, waardoor de weg glad kan worden. Dit is gevaarlijk voor de strooivoertuigen en de weggebruikers. Vooral bij hellingen kan dit tot gevaarlijke situaties leiden.
- Bij ijzel kunnen boomtakken naar beneden doorbuigen, waardoor aanrijdinggevaar bestaat.

MEER INFORMATIE

- Werktijden en agressie weggebruiker: [Psychosociale arbeidsbelasting \(PSA\)](#).
- [Werken onder bijzondere weersomstandigheden](#).